

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 260/2014-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 4. júna 2014 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ivetty Macejkovej a sudcu Sergeja Kohuta (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť J. R. st., M. R. a J. R. ml., zastúpených advokátom JUDr. Ivanom Syrovým, Advokátska kancelária, Sartorisova 10, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Dunajskej Strede v konaní vedenom pod ČVS: ORP-625/OEK-DS-2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. R. st., M. R. a J. R. ml. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. októbra 2013 doručená sťažnosť J. R. st., M. R. a J. R. ml. (ďalej len „sťažovateľky“), ktorou namietajú porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na

prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Dunajskej Strede (ďalej len „okresné riaditeľstvo“) v konaní vedenom pod ČVS: ORP-625/OEK-DS-2008 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Zo sťažnosti sťažovateľiek vyplynulo najmä, že:

„Dňa 17. 08. 2008... sa stala dopravná nehoda, pri ktorej došlo k usmrteniu účastníka nehody, spolujazdca (v motorovom vozidle do ktorého obvinený nedaním prednosti v jazde vrazil) – J. R...“

Uznesením zo dňa 17. 08. 2008 bolo Okresným riaditeľstvom Policajného zboru v Dunajskej Strede pod číslom: ČVS: ORP-625/OEK-DS-2008 začaté v zmysle ustanovenia § 199 ods. 1 Trestného poriadku trestné stíhanie vo veci trestného činu prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1 a ods. 2 písm. a) Trestného zákona.

Dňa 06. 10. 2008 bol znalcom v oblasti cestná doprava Ing. L. Š. vypracovaný znalecký posudok č. 92/2008.

Uznesením zo dňa 11. 06. 2009 bolo uznesením Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Dunajskej Strede v zmysle ustanovenia § 206 ods. 1 Trestného poriadku vznesené obvinenie voči J. K...

Dňa 21. 10. 2010 podali sťažovateľky na Okresnej prokuratúre v Dunajskej Strede podnet na preskúmanie zákonnosti postupu vyšetrovateľa v trestnom konaní. Okresná prokuratúra Dunajská Streda im dňa 09. 12. 2010 zaslala odpoveď, v ktorej ich informovala o potrebe prepočutia dvoch svedkov naplánovaných na 17. 12. 2010. Po týchto úkonoch malo dôjsť k záverečnému preštudovaniu vyšetrovacieho spisu. Vyšetrovateľ následne uznesením zo dňa 30. 04. 2011 predmetné konanie prerušil z dôvodu nemožnosti náležitého objasnenia veci pre neprítomnosť svedka.

Na základe uvedeného sťažovateľky zaslali Krajskej prokuratúre v Trnave dňa 09. 11. 2011 v predmetnej veci podnet o preskúmanie nečinnosti okresnej prokuratúry Dunajská Streda v konaní 1Pv 693/08 a OR PZ Dunajská Streda ČVS: ORP-625/OEK-DS-2008. Zároveň príslušnú krajskú prokuratúru požiadali o prijatie opatrenia, ktorým sa zabezpečí náprava prípadného protiprávneho stavu...

Krajská prokuratúra v Trnave zaslala sťažovateľkám odpoveď zo dňa 22. 12. 2011, v ktorej konštatovala, že vyšetrovanie predmetnej veci nebolo ukončené v primeranej lehote, avšak okolnosť, ktorá bránila ukončeniu prípravného konania a ktorú v podaní namietali bola výsluchom uvedeného svedka odstránená (3KPt 595/11-7). Súčasne informovala, že vyšetrovanie je v súčasnosti (toho času) pred ukončením. ...

Okresná prokuratúra Dunajská Streda zaslala sťažovateľkám upovedomenie o podaní obžaloby v uvedenej veci dňa 16. 02. 2012. Okresný súd v Dunajskej Strede uznesením zo dňa 18. 05. 2012, sp. zn. 2T/29/2012 obžalobu odmietol a vrátil vec prokurátorovi, nakoľko zistil závažné procesné chyby, najmä porušenie práva na obhajobu. ...

Sťažovateľky zaslali dňa 11. 03. 2013 Okresnej prokuratúre Dunajská Streda žiadosť o poskytnutie informácie o stave konania. Príslušná okresná prokuratúra vyrozumela sťažovateľky listom zo dňa 28. 03. 2013 o tom, že vec bola pridelená inému vyšetrovateľovi a vo veci bude vypočutý splnomocnený zástupca poškodeného. Po tomto úkone malo dôjsť k vytýčeniu termínu záverečného preštudovania záverečného spisu.

Dňa 09. 04. 2013 zaslali sťažovateľky Krajskej prokuratúre v Trnave podnet na preskúmanie nečinnosti okresnej prokuratúry a OR PZ Dunajská Streda z dôvodu, že v predmetnom konaní po takmer roku nedošlo k odstráneniu dôvodu odmietnutia obžaloby. Zároveň príslušnú krajskú prokuratúru požiadali o prijatie opatrenia, ktorým sa zabezpečí náprava prípadného protiprávneho stavu. Prokurátor krajskej prokuratúry v odpovedi zo dňa 30. 05. 2013 vyhodnotil podnet ako dôvodný a ďalej konštatoval, že vyšetrovanie predmetnej veci trvá neprimerane dlho, navyše sa jedná o skutkovo a právne nie náročnú trestnú vec. Súčasne oznámil, že usmerní okresného prokurátora v Dunajskej Strede, aby vyšetrovateľovi PZ uložil bezodkladne zabezpečiť výsluch splnomocneného zástupcu poškodeného a záverečné preštudovanie vyšetrovacieho spisu...

Dňa 19. 09. 2013 mi bolo Okresnou prokuratúrou v Dunajskej Strede doručené upovedomenie o podaní obžaloby v predmetnej veci IPv 693/08. ...

Nebohý J. R., ktorý zahynul pri dopravnej nehode, ktorej vyšetrovanie je predmetom namietaného postupu orgánov činných v trestnom konaní bol manželom sťažovateľky v I. rade a otcom sťažovateľiek v II. a III. rade.

Sťažovateľky majú v trestnom konaní vedenom pod ČVS: ORP-625/OEK-DS-2008 postavenie poškodených v zmysle § 46 Tr. poriadku, v trestnom konaní si riadne uplatnili nárok na náhradu škody.

Sú to nielen sťažovateľky, ale aj celá rodina nebohého, ktorí majú záujem na zákonnom a riadnom prešetrení dopravnej nehody, pri ktorej zomrel nebohý. K dopravnej nehode malo dôjsť tak, že zodpovedný šofér za dopravnú nehodu jazdil pod vplyvom alkoholu. Teda to bola nielen chyba vodiča ale dokonca s vysokou pravdepodobnosťou aj alkohol za volantom, čo spôsobilo, že sťažovateľky prišli o najbližšieho člena rodiny...

Aj v zmysle rozhodnutí súdov, spravodlivosti nestačí aby bolo učinené za dosť, nemôže byť spravodlivé rozhodnutie, ktoré nie je vydané v primeranej lehote. Nebohý zomrel 17. 8. 2008. Obvinenie bolo vznesené 11. 6. 2009. Do dnešného dňa, t. j. päť rokov od dopravnej nehody a vyše štyri roky od vznesenia obvinenia nedošlo k ukončeniu trestného stíhania.

Dĺžku prebiehajúceho trestného stíhania nemožno pričítať mimoriadnej zložitosti veci. Jedná sa o dopravnú nehodu, kde v krátkom čase po začatí trestného konania boli zabezpečené znalecké posudky a bolo potrebné vykonať výsluchy svedkov. Sťažovateľky ako poškodené cestou ich splnomocnenca opakovane telefonicky urgovali vyšetrovateľa, ktorý prisľuboval skoré ukončenie prípravného konania.

Predmetné trestné konanie má pre sťažovateľky mimoriadny význam, nakoľko sa týka prevzatia zodpovednosti zo strany páchatel'a trestného činu za ich nezmieriteľnú a neodškoditeľnú stratu...

... Vyšetrovanie predmetnej veci trvalo neprimerane dlho, navyše sa jedná o skutkovo a právne nie náročnú trestnú vec, čo vyhodnotil aj prokurátor krajskej prokuratúry v odpovedi zo dňa 30. 05. 2013. Za takmer päť rokov neboli zo strany povereného príslušníka Policajného zboru Slovenskej republiky vykonané úkony, ktoré by zabezpečili ukončenie prípravného konania...

... Správanie sťažovateľiek možno počas celej doby označeného konania hodnotiť ako aktívne a súčinné. Sťažovateľky teda svojim prístupom k veci žiadnym spôsobom nespôsobujú jeho predlžovanie. Sťažovateľky splnomocnili právneho zástupcu na zastupovanie v trestnom konaní 22. 7. 2009 a už 7. 7. 2009 si uplatnili nárok na náhradu

škody, ktorý doložili potrebnými dokladmi. K nedôvodnému predlžovaniu trvania trestného konania došlo nečinnosťou orgánov činných v trestnom konaní.

... Pokiaľ ide o postup Okresného riaditeľstva policajného zboru v Dunajskej Strede je zrejmé, že toto nevenovalo veci potrebnú pozornosť a bolo nečinné. Okresné riaditeľstvo vydalo uznesenie o začatí trestného stíhania proti konkrétnej osobe až 10 mesiacov odo dňa dopravnej nehody...

Len rýchle a spravodlivé rozhodnutie vo veci samej umožní sťažovateľkám domáhať sa svojich práv. Na druhej strane sú sťažovateľky toho názoru, že skutočne im vznikla nemajetková ujma tým, že orgány činné v trestnom konaní konali aj vzhľadom na povahu veci, s neospravedlňiteľnými prietahmi.

Vzhľadom na vyššie uvedené ako aj na to, že vec nie je v štádiu, v ktorom by bolo možné predpokladať jej skoré právoplatné skončenie, považujem priznanie primeraného finančného zadosťučinenia podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde za odôvodnené.

Berúc do úvahy dobu trvania trestného konania ako aj závažnosť nemajetkovej ujmy, ktorá bola sťažovateľkám spôsobená, sťažovateľky žiadajú, aby im Ústavný súd Slovenskej republiky priznal primerané finančné zadosťučinenie ako náhradu nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch tak, že sťažovateľke v I. rade prizná sumu 5.000,- €, sťažovateľke v II. rade sumu 5.000,- € a sťažovateľke v III. rade sumu 5.000,- €. Výška náhrady za nemajetkovú ujmu je odôvodnená dlhodobým a závažným porušením základných práv sťažovateľiek, tým, že pri dopravnej nehode prišli o živiteľa rodiny a blízku osobu. Rovnako tak je obrovským zásahom do ich života, že osoba, čo zapríčinila smrť nebohého nie je ešte ani postavená pred súd ako obžalovaný.“

Sťažovateľky navrhli, aby ústavný súd o ich sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„Základné právo sťažovateľiek na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd bolo porušené postupom Okresného riaditeľstva policajného zboru v Dunajskej Strede pod ČVS: ORP-625/OEK-DS-2008.

Ústavný súd priznáva J. R.,..., M. R.,... a J. R.,..., finančné zadosťučinenie, každej v sume 5.000,- €. Okresnému riaditeľstvu Policajného zboru v Dunajskej Strede ukladá

povinnosť vyplatiť sťažovateľkám finančné zadosťučinenie každej vo výške 5.000,- € a uhradiť trovy právneho zastúpenia vo výške 487,32 €.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľky namietajú porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného riaditeľstva v konaní vedenom pod ČVS: ORP-625/OEK-DS-2008.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov“ osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98).

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty (napr. II. ÚS 26/95). Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie označeného práva ešte trvalo (napr. I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02). Ak v čase, keď došla sťažnosť ústavnému súdu, už nedochádza k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde) bez ohľadu na to, z akých dôvodov skončilo toto porušovanie (II. ÚS 139/02).

Podľa zistenia ústavného súdu bolo konanie na okresnom riaditeľstve vedené pod ČVS: ORP-625/OEK-DS-2008 skončené 5. septembra 2013, keď bol Okresnej prokuratúre Dunajská Streda doručený návrh na podanie obžaloby. Obžaloba bola okresnému súdu doručená 12. septembra 2013. Na okresnom súde je ďalej vec obžalovaného J. K. vedená pod sp. zn. 1 T 177/2013. Vo veci sú priebežne nariadované pojednávania. (Návrh na podanie obžaloby po prvýkrát okresné riaditeľstvo podalo Okresnej prokuratúre Dunajská Streda 15. februára 2012. Obžaloba bola na okresnom súde podaná 17. februára 2012. Vec bola vedená pod sp. zn. 2 T 29/2012. Okresný súd však uznesením sp. zn. 2 T 29/2012 z 18. mája 2012 vec vrátil prokurátorovi, keďže zistil závažné procesné chyby, najmä porušenie práva na obhajobu.)

Sťažovateľky sa na ústavný súd obrátili so svojou sťažnosťou až podaním z 10. októbra 2013, doručeným mu 15. októbra 2013. Ústavnému súdu bola teda sťažnosť

doručená v čase, keď porušenie označeného základného práva na tom orgáne, ktorý sťažovateľky označili za účastníka konania, už netrvalo a konanie o ich sťažnosti pred ústavným súdom nebolo spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorú ústavný súd poskytuje vo vzťahu k právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právu na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (mutatis mutandis I. ÚS 6/03).

Vzhľadom na uvedené skutočnosti a pretože sťažovateľky sa v predmetnej veci domáhali ochrany svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v čase, keď v napadnutom konaní namietané porušenie práv už pred označeným porušovateľom práv, teda pred okresným riaditeľstvom, netrvalo, a v tomto štádiu konania už bola odstránená ich právna neistota, ústavný súd odmietol ich sťažnosť pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. júna 2014